Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

17 март 2016 година*

„Преюдициално запитване — Спешно преюдициално производство — Регламент (ЕС) № 604/2013 — Критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила — Член 3, параграф 3 — Право на държавите членки да изпратят кандидат в сигурна трета държава — Член 18 — Задължения на компетентната да разгледа молбата държава членка в случай на обратно приемане на кандидата — Директива 2013/32/ЕС — Общи процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила — Разглеждане на молба за международна закрила“

По дело C-695/15 PPU

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Debreceni közigazgatási és munkaügyi bíróság (Съд по административни и трудови спорове, Дебрецен, Унгария) с акт от 18 декември 2015 г., постъпил в Съда на 23 декември 2015 г., в рамките на производство по дело

Shiraz Baig Mirza

срещу

Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: T. von Danwitz, председател на състава, C. Lycourgos, E. Juhász, C. Vajda (докладчик) и K. Jürimäe, съдии,

генерален адвокат: J. Kokott

секретар: I. Illéssy, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 22 февруари 2016 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за S. B. Mirza, от R. Miskolczi, B. Pohárnok, T. Fazekas и G. Győző, ügyvédek,

— за Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal, от M. Á. Szép, в качеството на представител,

— за унгарското правителство, от M. Z. Fehér и G. Koós, в качеството на представители,

* Език на производството: унгарски.

— за германското правителство, от J. Möller и T. Henze, в качеството на представители,

— за нидерландското правителство, от M. de Ree, в качеството на представител,

— за Европейската комисия, от M. Condou-Durande и A. Tokár, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 8 март 2016 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 3, параграф 3 и член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство (ОВ L 180, стр. 31, наричан по-нататък „Регламент „Дъблин III“).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-н Mirza и Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (Служба за имиграция и гражданство, наричана по-нататък „Службата“) по повод решението на последната, от една страна, за отхвърлянето като недопустима на молбата за международна закрила, подадена от г-н Mirza, и от друга страна, за извеждането му от Унгария.

Правна уредба

Правото на Съюза

Регламент „Дъблин III“

3 Съображение 12 от Регламент „Дъблин III“ гласи:

„Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила [(ОВ L 180, стр. 60)] следва да се прилага в допълнение и без да засяга разпоредбите относно процедурните гаранции, уредени с настоящия регламент, при спазване на ограниченията в прилагането на посочената директива“.

4 В член 1 от посочения регламент неговата цел се определя по следния начин:

„С настоящия регламент се установяват критерии и механизми за определяне на държава членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или лице без гражданство („компетентната държава членка“)“.

5 Член 3 от същия регламент е озаглавен „Достъп до процедурата за разглеждане на молба за международна закрила“ и предвижда:

„1. Държавите членки разглеждат всяка молба за международна закрила на гражданин на трета държава или на лице без гражданство, който подава молба на територията на която и да било от тях, включително на границата или в транзитните зони. Молбите се разглеждат от една-единствена държава членка, а именно от онази, за която критериите, предвидени в глава III, сочат, че е компетентна за това.

2. Когато не може да бъде посочена компетентна държава членка, на основата на критериите, изброени в настоящия регламент, първата държава членка, пред която е представена молбата за международна закрила, е компетентна за разглеждането ѝ.

Когато е невъзможно кандидатът да бъде прехвърлен в първоначално посочената за компетентна държава членка, тъй като са налице основателни опасения да се смята, че в тази държава членка съществуват системни недостатъци в процедурата по предоставяне на убежище и на условията за приемане на кандидати, което създава риск от нечовешко или унизително отношение по смисъла на член 4 от Хартата на основните права на Европейския съюз, определящата държава членка продължава да разглежда критериите, предвидени в глава III, за да установи дали друга държава членка може да бъде посочена за компетентна.

Когато прехвърлянето не може да се осъществи съгласно настоящия параграф към никоя държава членка, посочена въз основа на предвидените в глава III критерии, или към първата държава членка, в която е подадена молбата, определящата държава членка, става компетентна държава членка.

3. Всяка държава членка си запазва правото да изпрати кандидата в сигурна трета държава, при условие че са спазени правилата и гаранциите, предвидени в Директива [2013/32]“.

6 Член 7 от Регламент „Дъблин III“ е озаглавен „Йерархия на критериите“ и в параграф 2 от него се предвижда следното:

„Компетентната държава членка в съответствие с критериите, посочени в тази глава[,] се определя въз основа на съществуващото положение към момента, в който кандидатът е подал за първи път молбата си за международна закрила пред държава членка“.

7 Озаглавеният „Задължения на компетентната държава членка“ член 18 от този регламент гласи следното:

„1. Компетентната държава членка по смисъла на настоящия регламент, е длъжна:

[…]

в) да приеме обратно, при условията, предвидени в членове 23, 24, 25 и 29, гражданин на трета държава или лице без гражданство, което е оттеглило молбата си в процес на разглеждане и е подало молба в друга държава членка или което се намира на територията на друга държава членка без документ за пребиваване;

[…]

2. […]

В случаите, попадащи в обхвата на параграф 1, буква в), когато компетентната държава членка е преустановила разглеждането на молба след оттеглянето ѝ от кандидата преди да е било взето решение по същество на първа инстанция, тази държава членка прави необходимото кандидатът да има право да изиска разглеждането на молбата му да бъде довършено или да подаде нова молба за международна закрила, която не се разглежда като последваща молба, както е предвидено Директива [2013/32]. В тези случаи държавите членки правят необходимото разглеждането на молбата да бъде завършено.

[…]“.

8 Член 26 от посочения регламент е озаглавен „Уведомление за решение за прехвърляне“ и в параграф 1 от него се предвижда следното:

„Когато замолената държава членка се съгласи да поеме отговорността или да приеме обратно кандидат или друго лице от посочените в член 18, параграф 1, буква в) или г), молещата държава членка, уведомява засегнатото лице за решението да го прехвърли в компетентната държава членка и, където това е необходимо, че тя няма да разглежда неговата молба за международна закрила. Ако правен съветник или друг консултант представлява засегнатото лице, държавата членка може да предпочете да уведоми този правен съветник или консултант за решението вместо засегнатото лице и ако е приложимо, да съобщи решението на кандидата“.

9 Член 27 от същия регламент е озаглавен „Правна защита“ и параграф 1 от него гласи:

„Кандидатът или друго лице, посочено в член 18, параграф 1, буква в) или г), имат право на ефективна правна защита под формата на право на обжалване или на преразглеждане пред съд или правораздавателен орган на решението за прехвърляне по отношение на неговите правни и фактически основания“.

Директива 2013/32

10 Член 28 от Директива 2013/32 е озаглавен „Процедура при негласно оттегляне на молба или отказ от нея“ и в параграфи 1 и 2 от него се предвижда следното:

„1. Когато съществува сериозно основание да се счита, че кандидатът негласно е оттеглил молбата си или негласно се е отказал от нея, държавите членки гарантират, че решаващият орган взима решение за прекратяване на разглеждането на молбата или, при условие че решаващият орган смята молбата за неоснователна след подходящото ѝ разглеждане по същество в съответствие с член 4 от Директива 2011/95/ЕС [на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 337, стр. 9)], я отхвърля.

Държавите членки могат да допуснат, че кандидатът негласно е оттеглил молбата си за международна закрила или се е отказал от нея, по-конкретно когато се установи, че:

[…]

б) той е избягал или е напуснал без разрешение мястото, където живее, или е бил задържан, без да се свърже с компетентния орган в разумен срок, или не е спазил в разумен срок задължението си да се явява редовно пред органите или други задължения за контакт, освен ако кандидатът не докаже, че това се дължи на обстоятелства извън неговия контрол.

Държавите членки могат да определят срокове или да изготвят насоки за целите на прилагането на настоящите разпоредби.

2. Държавите членки гарантират, че кандидатът, който се явява отново пред компетентния орган, след като е било взето решение за прекратяване на разглеждането по силата на параграф 1 от настоящия член, има право да поиска [възобновяване на процедурата по разглеждане] на неговия случай или да подаде нова молба, която не [се разглежда по реда] на процедурата, посочена в членове 40 и 41.

[…]

Държавите членки могат да разрешат на решаващия орган да [възобнови] разглеждането от етапа, на който то е било прекратено“.

11 Член 33 от Директива 2013/32 е озаглавен „Недопустими молби“ и гласи:

„1. В допълнение към случаите, в които молбата не се разглежда, в съответствие с Регламент [„Дъблин III“], от държавите членки не се изисква да разглеждат дали кандидатът отговаря на условията за международна закрила в съответствие с Директива [2011/95], когато молбата се счете за недопустима съгласно настоящия член.

2. Държавите членки могат да приемат, че една молба за международна закрила е недопустима единствено ако:

[…]

в) страна, която не е държава членка, се счита като сигурна трета страна за кандидата съгласно член 38;

[…]“.

12 Член 38 от тази директива е озаглавен „Понятие за сигурна трета страна“ и параграфи 2 и 5 от него гласят:

„2. Прилагането на понятието за сигурна трета страна се подчинява на нормите на националното право, а именно:

а) нормите, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата за убежище и съответната трета страна, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна;

б) нормите, които се отнасят до прилаганите от компетентните органи методи, с които да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна и определен кандидат. Тези методи предвиждат […] проверка [във всеки конкретен случай] на сигурността в страната за съответния кандидат и/или определянето от дадена държава членка на страните, считани като сигурни в общ план;

в) нормите, които съответстват на международното право и които позволяват индивидуално разглеждане с цел определяне дали дадена трета страна е сигурна за определен кандидат, което най-малкото дава възможност на кандидата да обжалва прилагането на понятието за сигурна трета страна поради това, че въпросната трета страна не е сигурна в неговия конкретен случай. На кандидата също така се разрешава да обжалва наличието на връзка между него и въпросната трета страна в съответствие с буква а).

[…]

5. Държавите членки информират редовно Комисията за трети страни, към които се прилага това понятие, в съответствие с разпоредбите на настоящия член“.

13 Член 39 от посочената директива е озаглавен „Понятие за сигурна трета европейска страна“ и параграфи 1, 2, 3 и 7 от него гласят:

„1. Държавите членки могат да предвидят, че не разглеждат или не разглеждат в пълен обем молба за международна закрила и сигурността на кандидат при неговите конкретни обстоятелства, както е описано в глава II, когато компетентният орган е установил въз основа на факти, че кандидатът се опитва да влезе или е влязъл нелегално на нейна територия от сигурна трета страна, в съответствие с параграф 2.

2. Трета страна се счита за сигурна трета страна за целите на параграф 1 само при условие че:

а) е ратифицирала и спазва разпоредбите на Женевската конвенция, без никакви географски ограничения;

б) разполага с процедура за убежище по закон; и

в) е ратифицирала Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и спазва нейните разпоредби, по-специално нормите за ефикасна защита.

3. На кандидата се дава възможност да оспори прилагането на понятието за европейска сигурна трета страна на основание, че страната не е сигурна при неговите конкретни обстоятелства.

[…]

7. Държавите членки информират редовно Комисията за трети страни, към които се прилага това понятие, в съответствие с настоящия член“.

14 Член 46 от Директива 2013/32 е озаглавен „Право на ефективна защита“ и параграфи 1 и 3 от него предвиждат:

„1. Държавите членки гарантират, че кандидатите разполагат с право на ефективна защита пред съд срещу следното:

а) решение относно тяхната молба за международна закрила, включително за решение, с което:

[…]

ii) се установява, че молбата е недопустима съгласно член 33, параграф 2;

[…]

iv) не [се] провежда разглеждане съгласно член 39;

[…]

3. С цел спазване на разпоредбите на параграф 1 държавите членки гарантират, че ефективната защита предвижда цялостно и ex nunc разглеждане на фактите и правните въпроси, включително, когато е приложимо, разглеждане на нуждите от международна закрила съгласно Директива [2011/95], най-малкото в процедури по обжалване пред първоинстанционен съд“.

Унгарското право

Закон за убежището

15 Член 2 от Закон № LXXX от 2007 г. за убежището (menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény, *Magyar Közlöny 2007/83*), наричан по-нататък „Законът за убежището“) гласи следното:

„За целите на настоящия закон:

[…]

i) „сигурна трета държава“ означава държава, по отношение на която компетентният орган в областта на убежището се е убедил, че отношението към кандидата за международна закрила ще е в съответствие със следните принципи:

ia) кандидатът не е заплашен поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политически убеждения за живота и за свободата си, както и няма опасност от тежко посегателство;

ib) спазва се принципът на забрана за връщане в съответствие с Женевската конвенция;

ic) спазва се и се прилага международноправната забрана за предприемане на индивидуални мерки за извеждане в държава, в която съществува риск кандидатът да бъде подложен на отношение като посоченото в член XIV, параграф 2 от основния закон [(Alaptörvény)]; и

id) съществува възможност да се поиска признаване на статут на бежанец и, когато той бъде признат, да се ползва закрила в съответствие с Женевската конвенция;

[…]“.

16 Съгласно член 45, параграф 5 от Закона за убежището:

„В случаите, когато принципът на забрана за връщане, посочен в параграфи 1 и 2 от настоящия член, не се прилага, в решението си за отхвърляне на молбата за убежище компетентният орган за предоставяне на убежище, от една страна, разпорежда оттегляне на издаденото с хуманитарна цел разрешение за пребиваване, и от друга страна, ако чужденецът няма право на друго основание да пребивава на територията на Унгария, разпорежда мерки за неговото връщане и извеждане съгласно Закон № II от 2007 г. за влизането и престоя на гражданите на трети страни [(2007. évi II. törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról)] и определя продължителността на забраната за влизане и пребиваване“.

17 Член 51, параграфи 1, 2 и 4 от Закона за убежището предвижда:

„(1) В случаите, когато условията по Дъблинските регламенти не са изпълнени, компетентният орган за предоставяне на убежище се произнася по допустимостта на молбата и по наличието на условия за разглеждането ѝ по същество в рамките на ускорена процедура.

(2) Молбата е недопустима, ако:

[…]

e) има трета държава, която по отношение на кандидата може да се счита за сигурна трета държава.

[…]

(4) Молбата се счита за недопустима на основание параграф 2, буква e) от настоящия член, само ако кандидатът:

a) е пребивавал в сигурна трета държава и е разполагал там с възможност да поиска ефективна защита в съответствие с разпоредбите на член 2, буква i);

b) е преминал транзитно през територията на такава държава и е разполагал там с възможност да поиска ефективна защита в съответствие с разпоредбите на член 2, буква i);

c) има родствени връзки с лица, пребиваващи в такава държава, и може да влезе на територията ѝ или

d) сигурна трета държава иска кандидатът да бъде екстрадиран“.

18 Член 53 от Закона за убежището гласи следното:

„(1) Компетентният орган за предоставяне на убежище отхвърля молбата с определение, ако установи, че е налице някое от условията по член 51, параграф 2.

(2) Решенията за отхвърляне, постановени поради недопустимост на молбата или след провеждане на ускорена процедура, подлежат на обжалване по съдебен ред. Подаването на жалба не спира изпълнението на решението, освен в случаите на решения по член 51, параграф 2, буква e) и по член 51, параграф 7, буква h).

[…]

(5) Сезираният с жалбата съд не може да изменя решението на компетентния орган за предоставяне на убежище; той отменя административното решение, ако е постановено в нарушение на правните норми — освен ако става въпрос за процесуални правни норми, чието нарушение няма отношение към съществото на делото — и при необходимост задължава компетентния орган за предоставяне на убежище да проведе нова процедура. Съдебното решение за прекратяване на процедурата не подлежи на обжалване“.

Правителствен декрет от 21 юли 2015 г.

19 Съгласно член 2 от Правителствен декрет 191/2015 (VII.21.) за приемане на национален списък на сигурни държави на произход и на трети сигурни държави (191/2015. (VII. 21.) Kormányrendelet a nemzeti szinten biztonságosnak nyilvánított származási országok és biztonságos harmadik országok meghatározásáról) от 21 юли 2015 г. (наричан по-нататък „Правителствен декрет от 21 юли 2015 г.“):

„Трети сигурни държави по смисъла на член 2, буква i) от Закона за убежището са държавите — членки на Европейския съюз, държавите — кандидатки за присъединяване към Европейския съюз, с изключение на Турция, държавите — страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, щатите на Съединените американски щати, в които не се прилага смъртно наказание, както и:

1. Швейцария,

2. Босна и Херцеговина,

3. Косово,

4. Канада,

5. Австралия,

6. Нова Зеландия“.

20 Член 3, параграф 2 от Правителствения декрет от 21 юли 2015 г. гласи:

„Търсещо убежище лице, което е пребивавало на територията на трета държава, определена като сигурна съгласно списъка на Европейския съюз за сигурни трети държави или съгласно член 2 от настоящия закон, или което е преминало транзитно през територията на такава държава, може в хода на процедурата по предоставяне на убежище по Закона за убежището да докаже, че в неговия конкретен случай не е разполагало в тази държава с възможност за достъп до ефективна закрила по член 2, буква i) от Закона за убежището“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

21 Г-н Mirza е пакистански гражданин и през август 2015 г. влиза незаконно на територията на Унгария от Сърбия. На 7 август 2015 г. той подава за първи път молба за международна закрила в Унгария. В хода на започналата по молбата му процедура г-н Mirza напуска определеното му място на пребиваване. С решение от 9 октомври 2015 г. Службата прекратява разглеждането на тази молба, като я счита за негласно оттеглена съгласно член 28, параграф 1, буква б) от Директива 2013/32.

22 Впоследствие г-н Mirza е спрян в Чешката република при опит да отиде в Австрия. Чешките органи отправят искане до Унгария за обратното приемане на заинтересованото лице и Унгария уважава това искане съгласно член 18, параграф 1, буква в) от Регламент „Дъблин III“.

23 Според запитващата юрисдикция от представените ѝ материали по делото не става ясно дали в рамките на процедурата по обратно приемане чешките органи са били уведомени за унгарската правна уредба или за практиката на унгарските органи, в съответствие с които молбата на г-н Mirza за международна закрила подлежи на предварителна проверка за допустимост, която може да за има за последица изпращането на заинтересованото лице в Сърбия, без молбата му да се разгледа по същество, тъй като в качеството на държава — кандидатка за присъединяване към Съюза, Сърбия е включена в установения с унгарската правна уредба списък на сигурните трети държави.

24 След като е обратно приет, на 2 ноември 2015 г. г-н Mirza подава втора молба за международна закрила в Унгария.

25 Въз основа на тази молба започва втора процедура по предоставяне на международна закрила, в хода на която заинтересованото лице е задържано.

26 Г-н Mirza е изслушан на 2 ноември 2015 г. в рамките на втората процедура. По време на изслушването Службата указва на заинтересованото лице, че ако не докаже, че в неговия конкретен случай Сърбия не може да се счита за сигурна трета държава, неговата молба за международна закрила може да бъде отхвърлена като недопустима. В отговора си заинтересованото лице заявява, че не било в безопасност в тази държава.

27 С решение от 19 ноември 2015 г. Службата отхвърля като недопустима молбата на г-н Mirza, на основание че по отношение на заинтересованото лице съществува сигурна трета държава, а именно Сърбия, която в член 2 от Правителствения декрет от 21 юли 2015 г. е определена като сигурна трета държава. Съгласно решението на Службата заинтересованото лице е имало възможност да докаже, че в неговия конкретен случай Сърбия не представлява сигурна трета държава, но не го е направило. В посоченото решение Службата разпорежда мерки за връщането и извеждането на заинтересованото лице.

28 Г-н Mirza обжалва решението пред запитващата юрисдикция, като заявява, че не иска да бъде върнат в Сърбия, където не бил в безопасност.

29 При тези условия Debreceni közigazgatási és munkaügyi bíróság (Съд по административни и трудови спорове, Дебрецен, Унгария) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли член 3, параграф 3 от Регламент [„Дъблин III“] да се тълкува в смисъл, че

а) държавите членки могат да упражнят правото си да изпратят кандидат в сигурна трета държава само докато все още не е определена компетентната държава членка, или могат да го упражнят и след това?

б) Различен ли би бил отговорът на този въпрос, ако държавата членка установи, че е компетентна държава не към момента, в който кандидатът е подал за първи път молбата си пред органите ѝ в съответствие с член 7, параграф 2 от Регламента „Дъблин III“ и глава III от същия регламент, а когато приеме кандидата от друга държава членка след искане за неговото прехвърляне или за неговото обратно приемане в съответствие с глави V и VI от Регламента „Дъблин III“?

2) В случай че по първия въпрос Съдът постанови тълкуване, съгласно което правото да се изпрати кандидат в сигурна трета държава може да се упражни и след прехвърляне по дъблинската процедура:

Може ли член 3, параграф 3 от Регламент „Дъблин III“ да се тълкува в смисъл, че държавите членки могат да упражнят това си право също и в случаите, когато в хода на дъблинската процедура извършващата прехвърлянето държава членка не е била уведомена за конкретна национална правна уредба относно упражняването на това право или за възприетата в това отношение практика от националните органи?

3) Може ли член 18, параграф 2 от Регламента „Дъблин III“ да се тълкува в смисъл, че при обратно приемане на кандидат на основание член 18[, параграф 1], буква в) от същия регламент процедурата трябва да продължи от етапа, на който предходната процедура е била спряна?“.

По спешното производство

30 Запитващата юрисдикция иска настоящото преюдициално запитване да бъде разгледано по реда на спешното преюдициално производство, предвидено в член 107 от Процедурния правилник на Съда.

31 Посочената юрисдикция мотивира искането си, като посочва по-специално че до 1 януари 2016 г. на г-н Mirza е наложена мярка за задържане в рамките на разглежданата в главното производство процедура по молбата за предоставяне на международна закрила, като срокът на посочената мярка може да бъде удължен от компетентната в тази област национална юрисдикция.

32 Освен това на 6 януари 2016 г. в отговор на искане от страна на Съда запитващата юрисдикция го уведомява, че срокът на посочената мярка е удължен до постановяването на окончателно решение по молбата на г-н Mirza за международна закрила или, ако такова не бъде постановено до 1 март 2016 г. — до тази дата. Наред с това от данните, предоставени на Съда от запитващата юрисдикция, е видно, че след 1 март 2016 г. срокът на мярката за задържане може отново да бъде удължен с шестдесет дни, като общият срок на мярката за задържане може да бъде най-много шест месеца.

33 На първо място, следва да се отбележи, че настоящото преюдициално запитване се отнася до тълкуването на Регламент „Дъблин III“, който се числи към областите, уредени в част трета, дял V от Договора за функционирането на ЕС, относно пространството на свобода, сигурност и правосъдие. Следователно е възможно запитването да бъде разгледано по реда на спешното преюдициално производство.

34 На второ място, по отношение на критерия за спешност съгласно практиката на Съда следва да се вземе предвид обстоятелството, че понастоящем заинтересованото лице в делото по главното производство не е на свобода и че продължаването на срока на задържането му зависи от изхода на спора в главното производство (вж. в този смисъл решение Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, т. 23). Освен това положението на заинтересованото лице следва да се подложи на преценка към момента на преценяването на искането за разглеждане на запитването по реда на спешното преюдициално производство (вж. в този смисъл решение N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, т. 40).

35 В конкретния случай, от една страна, е безспорно, че към посочения момент г-н Mirza не е бил на свобода. От друга страна, следва да се отбележи, че продължаването на срока на мярката за задържане на заинтересованото лице зависи от изхода на делото по главното производство, което има за предмет законосъобразността на отхвърлянето на молбата на г-н Mirza за международна закрила. Всъщност от предоставените от запитващата юрисдикция обяснения следва, че наложената на г-н Mirza мярка за задържане е постановена в рамките на процедурата по разглеждане на тази молба.

36 При тези условия на 11 януари 2016 г. по предложение на съдията докладчик и след изслушване на генералния адвокат четвърти състав на Съда реши да уважи искането на запитващата юрисдикция за разглеждане на настоящото преюдициално запитване по реда на спешното преюдициално производство.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

37 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 3, параграф 3 от Регламент „Дъблин III“ трябва да се тълкува в смисъл, че държава членка може да упражни правото да изпрати кандидат за международна закрила в сигурна трета държава и след като съгласно посочения регламент в рамките на процедурата по обратно приемане е

признала, че е компетентна да разгледа молба за международна закрила, подадена от кандидат, който е напуснал тази държава членка преди постановяването на решение по същество по подадената от него първа молба за международна закрила.

38 На първо място, следва да се отбележи, че съгласно член 1 от Регламент „Дъблин III“ този регламент има за цел да се установят критерии и механизми за определяне на държава членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или лице без гражданство.

39 Регламент „Дъблин III“ не съдържа правило, което не допуска изпращането на кандидат в сигурна трета държава преди или след определянето на компетентната държава членка, а само установява критериите и механизмите за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила.

40 Както подчертава германското правителство в съдебното заседание, член 3, параграф 3 от посочения регламент не съдържа никакво ограничение във времето и предвижда, че всяка държава членка „си запазва“ правото да изпрати даден кандидат в сигурна трета държава. Съгласно текста на посочената разпоредба „всяка държава членка“ има това право и то трябва да се упражнява, „при условие че са спазени правилата и гаранциите, предвидени в Директива [2013/32]“.

41 Освен това от съображение 12 от Регламент „Дъблин III“ следва, че Директива 2013/32 следва да се прилага в допълнение и без да засяга разпоредбите относно процедурните гаранции, уредени с този регламент, при спазване на ограниченията в прилагането на посочената директива.

42 Следователно в рамките на общата европейска система за убежище, от която Регламент „Дъблин III“ и Директива 2013/32 са неразделна част, на основание на член 3, параграф 3 от посочения регламент понятието за сигурна трета държава може да се прилага от всички държави членки, независимо дали става въпрос за държавата членка, определена като компетентна за разглеждането на молбата за международна закрила по силата на критериите по глава III от Регламент „Дъблин III“, или за която и да било друга държава членка.

43 На второ място, по отношение по-специално на член 33 от Директива 2013/32, въз основа на който запитващата юрисдикция поставя въпроса относно възможността държава членка да изпрати кандидат за международна закрила в сигурна трета държава, след като нейната компетентност за разглеждането на молбата е установена съгласно Регламент „Дъблин III“, следва да се отбележи, че тази разпоредба има за цел да смекчи задължението на компетентната държава членка да разгледа молбата за международна закрила, като определи случаите, в които такава молба се счита за недопустима, и по никакъв начин не ограничава обхвата на посоченото в член 3, параграф 3 от този регламент право да се изпрати такъв кандидат в сигурна държава членка.

44 Използваният в член 33, параграф 1 от Директива 2013/32 израз „[в] допълнение към случаите, в които молбата не се разглежда[…] в съответствие с Регламент [„Дъблин III“]“ не дава възможност за друг извод.

45 Всъщност този израз се отнася до случаите, които възникват в допълнение към предвидените в посочения регламент — като например предвиденото в член 26, параграф 1 от него прехвърляне на кандидат за международна закрила в компетентната държава членка — в които случаи молбите за международна закрила се оставят без разглеждане. Следователно посоченият израз от тази директива не ограничава обхвата на член 3, параграф 3 от Регламент „Дъблин III“.

46 Следователно обстоятелството, че държава членка е призната, че е компетентна да разгледа молба за международна закрила съгласно Регламент „Дъблин III“, не е пречка тази държава членка впоследствие да изпрати кандидата в сигурна трета държава.

47 Този извод не може да се обори от обстоятелството, че от член 18, параграф 2, втора алинея от посочения регламент следва задължението „държавите членки [да] правят необходимото разглеждането на молбата да бъде завършено“.

48 В това отношение следва да се отбележи, че посочената разпоредба само уточнява определени задължения на компетентната държава членка, по-специално обстоятелството, че тя е длъжна да направи необходимото разглеждането на молбата да бъде завършено, и не се отнася до правото да се изпрати даден кандидат в сигурна трета държава.

49 Следователно член 18 от Регламент „Дъблин III“ не ограничава обхвата на член 3, параграф 3 от този регламент, по-специално по отношение на държава членка, която в рамките на процедура по обратно приемане признава, че е компетентна да разгледа молбата за международна закрила, подадена от кандидат, който е напуснал тази държава членка преди постановяването на решение по същество в първоинстанционно производство.

50 Друго тълкуване на член 18, параграф 2 на Регламент „Дъблин III“ би въвело изключение от член 3, параграф 3 от този регламент, лишавайки държавите членки, които приемат обратно даден кандидат по реда на член 18, параграф 1, буква б) от посочения регламент, от правото да изпратят този кандидат в сигурна трета държава. В член 3, параграф 3 обаче не е указано подобно изключение и това изключение не може да се обоснове с нито една от преследваните с Регламент „Дъблин III“ цели.

51 Действително, ако при обстоятелства като разглежданите в главното производство се забрани на държава членка да упражни прогласеното в член 3, параграф 3 от Регламент „Дъблин III“ право, последицата би била, че кандидат, който, без да изчака окончателното решение по неговата молба, избяга в държава членка, която е различна от държавата, където молбата е подадена, в случай на обратно приемане от страна на компетентната държава членка ще се окаже в по-благоприятно положение, отколкото кандидатът, който е изчакал да завърши разглеждането на молбата му в компетентната държава членка.

52 Подобно тълкуване води до опасността да насърчи гражданите на трети държави и лицата без гражданство, които са подали молба за международна закрила в дадена държава членка, да отиват в други държави членки, като по този начин доведе до вторично движение, което Регламент „Дъблин III“ цели именно да предотврати, като установява механизми и единни критерии за определяне на компетентната държава членка.

53 Предвид изложените съображения на първия въпрос следва да се отговори, че член 3, параграф 3 от Регламент „Дъблин III“ трябва да се тълкува в смисъл, че държава членка може да упражни правото да изпрати кандидат за международна закрила в сигурна трета държава и след като съгласно посочения регламент в рамките на процедурата по обратно приемане е призната, че е компетентна да разгледа молба за международна закрила, подадена от кандидат, който е напуснал тази държава членка преди постановяването на решение по същество по подадената от него първа молба за международна закрила.

По втория въпрос

54 С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 3, параграф 3 от Регламент „Дъблин III“ трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска изпращането на кандидат за международна закрила в сигурна трета държава, когато в хода на

процедурата по обратно приемане държавата членка, извършваща прехвърлянето на този кандидат в компетентната държава членка, не е била уведомена нито за правната уредба в тази държава членка относно изпращането на кандидати в сигурни трети държави, нито за практиката на компетентните органи в тази област.

55 В конкретния случай запитващата юрисдикция посочва, че унгарската правна уредба установява презумпция за недопустимост на молбите за международна закрила, подадени от кандидати, които са пристигнали на унгарска територия от Сърбия — считана съгласно посочената правна уредба за сигурна трета държава — и не са подали молба за международна закрила в тази държава.

56 В този контекст следва да се отбележи на първо място, че в рамките на процедурата по обратно приемане Регламент „Дъблин III“ не задължава компетентната държава членка да уведоми държавата членка, извършваща прехвърлянето, относно съдържанието на националната правна уредба в областта на изпращането на кандидатите в сигурни трети държави или относно административната си практика в тази област.

57 В това отношение следва да се отбележи, че националната правна уредба и националната практика във връзка с понятието за сигурни трети държави не оказват влияние върху определянето на компетентната държава членка и върху прехвърлянето на съответния кандидат в нея.

58 По-нататък следва да се посочи, че макар по силата на член 38, параграф 5 от Директива 2013/32 да се изисква държавите членки да информират редовно Комисията за трети държави, към които се прилага понятието за сигурна трета държава, Директивата по никакъв начин не задължава компетентната държава членка, когато приема обратно даден кандидат, да уведомява извършващата прехвърлянето държава членка за своята национална уредба относно сигурните трети държави или за практиката на своите компетентни органи в тази област.

59 На последно място следва да се отбележи, че обстоятелството, че компетентната държава членка не е уведомила извършващата прехвърлянето държава членка за своята правна уредба относно сигурните трети държави и за своята административна практика в тази област, не накърнява правото на кандидата на ефективна правна защита срещу решението за прехвърляне и срещу решението по молбата за международна закрила.

60 Що се отнася до решението за прехвърляне, от член 27 от Регламент „Дъблин III“ следва, че кандидатът има право на ефективна правна защита под формата на право на обжалване или на преразглеждане пред съд или правораздавателен орган на решението за прехвърляне по отношение на неговите правни и фактически основания.

61 Тъй като обаче в рамките на процедурата по обратно приемане на кандидат компетентната държава членка не е длъжна да уведоми извършваща прехвърлянето държава членка за своята правна уредба, която предвижда презумпция за недопустимост на молба за международна закрила на кандидат, пристигнал на нейна територия от определена в тази правна уредба като сигурна трета държава, то неуведомяването за това обстоятелство не може да накърни правата на кандидата.

62 Освен това, що се отнася до решението по молбата за международна закрила, по силата на член 46 от Директива 2013/32 кандидатът има право на ефективна защита пред съд в компетентната държава членка, което му позволява в зависимост от индивидуалното си положение да обжалва на основание член 38 или член 39 от посочената директива решението, прието въз основа на нормите на националното право относно сигурните трети държави.

63 Предвид изложените съображения на втория въпрос следва да се отговори, че член 3, параграф 3 от Регламент „Дъблин III“ трябва да се тълкува в смисъл, че допуска изпращането на кандидат за международна закрила в сигурна трета държава, когато в хода на процедурата по обратно приемане държавата членка, извършваща прехвърлянето на този кандидат в компетентната държава членка, не е била уведомена нито за правната уредба в тази държава членка относно изпращането на кандидати в сигурни трети държави, нито за практиката на компетентните органи в тази област.

По третия въпрос

64 С третия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 18, параграф 2 от Регламент „Дъблин III“ трябва да се тълкува в смисъл, че в случай на обратно приемане на кандидат за международна закрила, процедурата по разглеждане на неговата молба трябва да се възобнови на етапа, на който е била прекратена от компетентните органи на компетентната държава членка.

65 В това отношение, от една страна, следва да се посочи, че член 18, параграф 2, втора алинея от този регламент изисква компетентната държава членка да прави необходимото разглеждането на молбата да бъде „довършено“. Разпоредбата обаче не задължава тази държава членка да възобнови разглеждането на молбата за международна закрила на конкретно определен етап на процедурата.

66 Всъщност, като изисква кандидатът да има право да иска постановяването на окончателно решение по молбата му за международна закрила, независимо дали в рамките на процедурата, която е била прекратена, или в рамките на нова процедура, без при това молбата му да се разглежда като последваща, член 18, параграф 2, втора алинея от Регламент „Дъблин III“ цели да гарантира на кандидата, че молбата му ще бъде разгледана в съответствие с предвидените в Директива 2013/32 изисквания по отношение на първите молби в рамките на първоинстанционните процедури. Тази разпоредба обаче няма за цел нито да определи начина, по който трябва да се възобнови процедурата в такъв случай, нито да лиши компетентната държава членка от възможността да обяви молбата за недопустима.

67 Член 28, параграф 2, последна алинея от Директива 2013/32 изрично предвижда, че държавите членки могат да разрешат на органа, компетентен да разглежда като първа инстанция молбите за международна закрила, да възобнови разглеждането на молбата на етапа, на който то е било прекратено, без обаче да ги задължава да направят това.

68 Предвид изложените съображения на третия въпрос следва да се отговори, че член 18, параграф 2 от Регламент „Дъблин III“ трябва да се тълкува в смисъл, че не изисква в случай на обратно приемане на кандидат за международна закрила процедурата по разглеждане на неговата молба да се възобнови на етапа, на който е била прекратена.

По съдебните разноски

69 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

1) **Член 3, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство, трябва да се тълкува в смисъл, че държава членка може да упражни правото да изпрати кандидат за международна закрила в сигурна трета държава и след като съгласно посочения регламент в рамките на процедурата по обратно приемане е признала, че е компетентна да разгледа молба за международна закрила, подадена от кандидат, който е напуснал тази държава членка преди постановяването на решение по същество по подадената от него първа молба за международна закрила.**

2) **Член 3, параграф 3 от Регламент № 604/2013 трябва да се тълкува в смисъл, че допуска изпращането на кандидат за международна закрила в сигурна трета държава, когато в хода на процедурата по обратно приемане държавата членка, извършваща прехвърлянето на този кандидат в компетентната държава членка, не е била уведомена нито за правната уредба в тази държава членка относно изпращането на кандидати в сигурни трети държави, нито за практиката на компетентните органи в тази област.**

3) **Член 18, параграф 2 от Регламент № 604/2013 трябва да се тълкува в смисъл, че не изисква в случай на обратно приемане на кандидат за международна закрила процедурата по разглеждане на неговата молба да се възобнови на етапа, на който е била прекратена.**

Подписи